

عنوان مقاله:

رهیافتی به کاربست مفهوم سواد بصری در آموزش با بهره گیری از اهداف آموزشی بلوم

محل انتشار:

فصلنامه علوم و فنون مدیریت اطلاعات، دوره 8، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

مانده غدیری نیا - دانشجوی دکتری معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.

فاطمه مهدیزاده سراج - استاد، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

فرهنگ مظفر - دانشیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هدف: این پژوهش در راستای کاربردی سازی مفهوم سواد بصری در آموزش، به تبیین کاستی ها و نیز طبقه بندی مهارت ها و صلاحیت های ارائه شده برای مفهوم سواد بصری مبتنی بر اهداف آموزشی بلوم پرداخته است. روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی بوده و از نظر ماهیت و روش از نوع توصیفی-تحلیلی است. در فرآیند اجرای تحقیق، نخست اطلاعات اسنادی و ادبیات پژوهش به روش کتابخانه ای گردآوری شد. سپس، با استفاده از استدلال منطقی، مهم ترین فهرست استانداردها و مهارت های سواد بصری با طبقه بندی اهداف آموزشی بلوم، تطبیق یافت. در نتیجه این تطبیق و تحلیل آن، دسته بندی جدیدی از مهارت های سواد بصری به دست آمد. یافته ها: بررسی پیشینه موضوع مورد پژوهش نشان داد که سیر پژوهش در حوزه سواد بصری به ترتیب در سه دوره متوالی از ابتدا تاکنون قابل تعریف است: تلاش برای تعریف مفهوم، تلاش برای ارائه چارچوب نظری و تلاش در جهت کاربرد بیشتر این مفهوم در زمان حاضر. جای گذاری مهارت های ارائه شده توسط نهادها و محققان در خانه های جدول طبقه بندی اهداف بلوم نشان داد که در جدول بدست آمده، در دو خانه، صلاحیت و مهارت معادلی از سواد بصری قابل جای گذاری نیست. به همین منظور، جهت تکمیل و ارائه یک طبقه بندی جامع از اهداف آموزش سواد بصری، مهارت های «به کارگیری مقوله ها و مفاهیم بصری» و «تحلیل و تمایز میان اطلاعات بصری» در این دو قسمت قرار گرفت. از طرفی تطبیق و تناظر صورت گرفته نشان داد که تمرکز مهارت های ارائه شده برای سواد بصری بر مقولات پیچیده تر شناختی و سطوح انتزاعی تر دانش است. برای ارائه یک طبقه بندی جامع و یکپارچه از اهداف آموزشی سواد بصری، لازم است تمامی مقولات شناختی و سطوح دانش لحاظ شوند. در نهایت با در نظر گرفتن موارد فوق یک طبقه بندی جدیدی از مهارت های سواد بصری ارائه شد که می تواند در هر حوزه مرتبط و مورد نیاز به کار گرفته شود. نتیجه گیری: در این پژوهش سه دوره متوالی در سیر پژوهش سواد بصری شناسایی شد. بر همین اساس، از آنجایی که چالش کنونی در حوزه سواد بصری، کاربردی سازی آن است؛ با استفاده از طبقه بندی اهداف آموزشی بلوم، مهارت ها و استانداردهای سواد بصری مبتنی بر «فرآیند شناختی» و «ابعاد دانش»، سطح بندی و تکمیل شد. طبقه بندی جدید ارائه شده در این پژوهش، مفهوم سواد بصری را به عنوان هدفی آموزشی، به زیادهادانی تقسیم می کند که از گستردگی و ابهام موضوع می کاهد. همچنین به کمک این طبقه بندی می توان ارتقاء سواد بصری را در قالب برنامه ریزی های آموزشی مختلف، چه در آموزش های عمومی و چه آموزش های تخصصی (مانند رشته های معماری و گرافیک) قابل دستیابی کرد.

کلمات کلیدی:

سواد بصری، ابعاد دانش، سطوح فرآیند شناختی، اهداف آموزشی بلوم، آگاهی بصری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1595110>

